

Ton van der Schans is voorzitter van de VGN. Hij werkt als docent geschiedenis op de Driestar Hogeschool (pabo) in Gouda en woont in Bodegraven.

Lijstjes van grote mannen

De grootste Nederlander aller tijden. De grootste historicus aller tijden. We lusten er inmiddels wel pap van. Deze spelletjes worden regelmatig door tv, radio en krant georganiseerd. In 2004 leidde dat nog tot een vermeelijke discussie over de foute procedure van de KRO, die eerst Pim Fortuyn uitriep tot de grootste Nederlander, maar later moest toegeven dat er iets niet klopte met de procedure. Willem van Oranje bleek in werkelijkheid de meeste stemmen bij het bellen en sms'end publiek gehaald te hebben. Gelukkig maar. Ik moet toegeven: als de kennis van en betrokkenheid met geschiedenis hierdoor vergroot worden, juich ik dit soort bezigheden toe. Ze leiden soms zelfs tot het doel waarvoor wij ons prachtige vak uitoefenen, namelijk het leren en vermeerderen van historisch besef.

'Hun belangrijkste verdienste was dat ze hun tijd verstonden'

En dan was er onlangs kwaliteitskrant *NRC Handelsblad* die met 'de beste Nederlandse premier ooit' op de proppen kwam. Helemaal nieuw was dit niet. In 2005 hield het weekblad *Elsevier* ook al eens een premiersenquête. *NRC* had het – zoals het deze krant betaamt – serieus aangepakt. Met behulp van wetenschapper Paul 't Hart van de Universiteit Utrecht waren de meningen van zowel het publiek als de onvermijdelijke experts, gepeild. De laatste groep bestond uit een gezelschap van vijftig politiek biografen, wetenschappers en journalisten. Een dergelijke groep gaat niet zomaar in het wilde weg stemmen, maar doet dit aan de hand van criteria die ontleend zijn aan de internationale literatuur over regeerleiders.

Als u het nog niet wist: Vadertje Drees heeft de *NRC*-enquête gewonnen. Niet verrassend. Drees eindigt in alle lijstjes van kwaliteitswedstrijden op de eerste plaats. Ik heb er vrede mee. Al had ik er niet aan moeten denken destijds een avondje bij de beste man op visite te gaan. Niet zozeer omdat ik niet van mariakaakjes houd, maar het was gewoon geen ideologisch bevlogen of charismatisch man. En laten we wel wezen: zaken waar de man

nu om geprezen wordt, staan heel ver bij ons vandaan. Het verhaal over het mariakaakje, dat twee hoge Amerikaanse ambtenaren, die in het kader van het Marshallplan in 1947 bij Drees op bezoek waren, bij de thee geserveerd kregen, klopt niet. De veelgeroemde soberheid en de spaarzaamheid van Drees worden er niet minder om.

Op de tweede plaats eindigde een confessooneel: Ruud Lubbers. Op de derde plaats een liberaal: Pieter Cort van der Linden. Prachtig toch? Alle drie de grote politieke stromingen van de twintigste eeuw vertegenwoordigd. Maar weet u wat ik het mooiste vind? De reden waarom ze gewonnen hebben. Dat was natuurlijk een optelsom van kwaliteiten van deze mannen. Hun belangrijkste verdienste was echter dat ze hun tijd verstonden. De wisselwerking tussen de mens en zijn tijd gaf voor de experts en het publiek de doorslag. En laat ons mooie vak nu juist gaan over mensen en tijd. Niet Drees, maar het historisch besef heeft gewonnen.

